

VERTROUWELIJK**Notulen vergadering bestuur St. Maror-gelden Overheid (SMO) d.d. 15 maart 2001****Aanwezig:**

Rob van der Heijden	voorzitter
Fred Ensel	vice-voorzitter
Micha Gelber	secretaris
Philip Staal	penningmeester
Avraham Roet	
Reina Spier	

Alsmede:

Christiaan Ruppert (waarnemer Ministerie van Financiën)
Paul Spaans (KPMG),
Bettie Groen (verslag)

Archief Philip Staal

Afwezig met kennisgeving:

Jaap Polak (bestuurslid)
Robert Hompes (directeur)

Gast (voor een deel van de vergadering):

Frank van Manen.

---

1. Opening.

De voorzitter opent de vergadering om 18.30 uur. Hij heet iedereen welkom.

De heren Polak en Hompes zijn afwezig. De heer Ruppert zal na 1 april geen deel meer uitmaken namens het MinFin van het project Joodse Tegoeden WO II vanwege promotie. Zijn afscheid is op 12 april in de namiddag. De uitnodiging wordt verzonden.

Besloten is de agenda aan te passen en de jaarstukken, alsmede Aanpassing uitkeringsreglement eerst te behandelen daar de heer Spaans bij de SIM-vergadering in Hoofddorp aanwezig wil zijn.

2. Jaarverslag

De heer van Wersch (Mazars) verontschuldigt voor de late toezending van het conceptverslag. Dit is echter veroorzaakt doordat de aanwijzing van de accountant eerst in de tweede helft februari is geschied. De eerste bespreking met KPMG kon daardoor niet eerder plaatsvinden dan op 28 februari jl. Toen bleek ook dat het Ministerie van Financiën uiterlijk 9 maart het jaarverslag en de financiële verantwoording in bezit wilde hebben. Echter het bestuur kan het verslag en de financiële verantwoording niet eerder vaststellen dan nadat de Minister van Financiën gedurende een maand de mogelijkheid heeft gehad zijn reactie op deze stukken te geven. Dit betekent dat eventuele belangrijke wijzigingen nog in een definitieve versie verwerkt kunnen worden. Hij geeft een korte toelichting op de staat van baten en lasten en de balans. Met betrekking tot de balans is met name ook de toerekening van het vermogen aan "individuele uitkeringen" en "uitkeringen voor collectieve" doelen van belang. Bij die toerekening is – in afwijking van het reglement individuele uitkeringen – uitgegaan van een "aanvangsdatum" van 31 december 2000 in plaats van 1 december 2000.

De Helpdesk Israël heeft tot het moment van het afsluiten van de controle geen financiële verantwoording gestuurd. Met betrekking tot dit onderdeel van de financiële verantwoording is in de accountantsverklaring een voorbehoud gemaakt.

Het bestuur is van mening dat de stukken eerder aan alle bestuursleden ter beschikking hadden moeten staan. Als de conceptjaarrekening niet nu wordt goedgekeurd en behandeling en vaststelling door het bestuur eerst over twee weken plaatsvinden, kan het concept pas over een maand naar de Minister en dat is voor het Ministerie niet aanvaardbaar.

Er is door een bestuurslid een aantal schriftelijke vragen gesteld. Deze worden ter lezing aan de andere bestuursleden uitgedeeld. De voorzitter schorst de vergadering voor tien minuten.

Mazars heeft inmiddels via een e-mail de vragen beantwoord. De vragen worden nogmaals ter vergadering mondeling beantwoord. Geen van de opmerkingen brengt enige verandering teweeg in de opgestelde cijfers.

Het is gebruikelijk dat jaarverslagen door voorzitter en secretaris worden ondertekend.

Het bestuur keurt het conceptjaarverslag en de conceptjaarrekening goed. De heer Roet onthoudt zijn goedkeuring.

3. **Aanpassing Uitkeringsreglement**

Het aanvangsvermogen van SMO bedraagt f 350 miljoen. Van dit bedrag komt in eerste aanleg 90% ten goede aan individuele uitkeringen en 10% aan uitkeringen voor collectieve doelen. Tevens is bepaald dat de rente op het vermogen tot de aanvangsdatum van de eerste uitkeringen in dezelfde verhouding wordt toegerekend. In het uitkeringsreglement individuele uitkeringen is bepaald dat als aanvangsdatum geldt 1 december 2000, of zoveel eerder als de uitkeringen aanvangen. In de financiële verantwoording is echter – gezien het feit dat de eerste uitkeringen eerst op 31 december 2000 zijn verricht – de datum van 31 december als aanvangsdatum gehanteerd. Ten tijde van het maken van de afspraken was niet voorzien dat de uitkeringen mogelijk later zouden starten dan 1 december 2000. De datum van 31 december 2000 past dan beter in de geest van de indertijd gemaakte afspraken.

In de discussie komen onder meer de navolgende punten aan de orde:

- a. het financiële belang van een wijziging van de aanvangsdatum;
- b. de noodzakelijk te vervullen formaliteiten (wijziging van het reglement);
SMO is een uitvoerend orgaan en geen beleidsbepalend orgaan. SMO moet derhalve geen initiatieven nemen om een dergelijk beleidsonderdeel aan te passen.

Het bestuur besluit na enige discussie de datum van 1 december te handhaven. Aan de Minister van Financiën wordt door SMO een brief gezonden met mededeling van het besluit van het bestuur en de gevolgen daarvan voor de financiële verantwoording. Tevens zal door de heer Van Wersch naar aanleiding van het voorgaande een aanvulling op het accountantsverslag worden toegezonden.

4. **Voortzetting deelname KPMG aan bestuursvergaderingen**

De heer Spaans meent dat de brief over verificatie en daaraan verbonden kosten de belangrijkste is. Opgemerkt wordt dat een toetsing van gegevens bij het CBG niet kan worden begroot. Er is altijd uitgegaan van 10-15% problemen, maar doordat weinig bronnen beschikbaar zijn, is het percentage nu hoger.

Kamer I en de werkgroep Verificatie zal worden gevraagd over de overschrijdingen een korte notitie te schrijven. De afhandeling moet in de hand worden gehouden. Belangrijk is niet alleen efficiënt te werken, maar ook voldoende menskracht te hebben. Kamer I zal met KPMG moeten zoeken naar wegen ter versoepeling van het gehele proces en dit heel nauwkeurig te omschrijven.

De heer Spaans constateert dat het te lang duurt voordat actie wordt ondernomen. Zo is het bestand uit Nijmegen er nog steeds niet. Opgemerkt wordt dat volgende week gesprekken plaatsvinden met JMW, NHIS en prof. Ultee over gebruikmaking/uitleen van archieven.

Het bestuur besluit dat het bestand uit Nijmegen zo spoedig mogelijk dient te worden aangeschaft, ongeacht de kosten. Bij de onderhandelingen hierover zal de heer Gelber als bestuurslid mee gaan.

De punten 1 tot en met 6 van de bijbehorende notitie worden goedgekeurd.

De heer Spaans geeft een korte toelichting op de brief over additionele kosten. Oorspronkelijk waren in de overeenkomst met KPMG minder vergaderingen gepland dan nu worden gehouden.

Het bestuur is van mening dat in ieder geval de heer Spaans hierover overleg moet hebben met de directeur van het bureau en dat de kosten door het bureau worden nagegaan.

De notitie aangaande de additionele kosten voortvloeiende uit de KPMG-brief worden de volgende SMO-vergadering geagendeerd.

De heer Spaans wordt tevens verzocht nog hedenavond Kamer I mee te delen dat versneld zal worden besloten tot uitbreiding van gebruikmaking van archieven.

Ook zal hij een notitie schrijven over de afhandeling van zaken door medewerkers van KPMG.

De heer Ruppert merkt op dat KPMG langzamerhand misschien te veel de gevallen gaten vult en minder zal moeten gaan doen. Er moet meer aan het bureau worden overgelaten. Ondersteuning van KPMG aan Kamer I/SIM acht de heer Ruppert niet juist. Opgemerkt wordt dat de kwantiteit van het bureau onvoldoende is en dat derhalve niet op het bureau kan worden teruggevallen.

Besloten wordt dit punt te agenderen voor de volgende bestuursvergadering.

Op een vraag over de managementrapportage licht de heer Spaans toe dat afgerond is per 1000. Bij publicatie worden alleen de cumulatieve cijfers gebruikt. Hij meldt ook nog dat het Fase II formulier overall evenveel problemen heeft opgeleverd.

Naar aanleiding van dit bovenstaande meldt de voorzitter dat binnenkort een nieuwe publiciteitsgolf zal moeten worden georganiseerd. Hij zal hierover volgende week contact opnemen met de directeur van het bureau. Gevraagd wordt om te bekijken waarom zo weinig plaatsvervangers reageren.

De heer Spaans verlaat de vergadering.

5. **Notities m.b.t. archivering**

De heer van Manen geeft een korte toelichting op zijn notities. De Wet op de Persoonsregistratie geldt alleen voor Nederland, maar de Israëliëse tak van de ZBO valt eveneens hieronder. Voor het vernietigen van archieven moet speciale toestemming worden gevraagd. Alles wordt na twintig jaar openbaar.

Besloten wordt dat de overeenkomst met het MinFin t.a.v. het beheer van archiefbescheiden nog ter besluitvorming in een volgende bestuursvergadering aan de orde zal worden gesteld. De heer van Schie zal worden gevraagd over openbaarheid van archiefbescheiden bij het ARA.

Momenteel is een aantal bezwaren behandeld en niet ontvankelijk of ongegrond verklaard. Het wordt noodzakelijk geacht in uitspraken de volgende zin standaard op te nemen: *"Wellicht ten overvloede wijzen wij er op dat het uitgangspunt bij een individuele uitkering van de Stichting Maror-gelden Overheid de geconstateerde gebreken in het naoorlogse rechtsherstel is"*.

De heer van Manen verwacht dat veel bezwaren ongegrond zullen kunnen worden verklaard en dat alleen de 'zware' gevallen bij de Bezwarencommissie zullen worden behandeld. Het bestuur besluit geen aanvragers te verwijzen naar de WUV.

6. **Bezoek Minister Zalm aan Israël:** De voorzitter constateert dat het een zeer geslaagd bezoek van zowel de Minister als de MinFin-delegatie is geweest.

a) **Gesprek voorzitters SMO/KamerI/SIM/CJO:** De directeur was hierbij eveneens aanwezig. Het was een goed gesprek, waarbij werkafspraken zijn gemaakt en hopelijk de saamhorigheid zal bevorderen.

Naar aanleiding hiervan besluit het bestuur dat de voorzitter van het SIM-bestuur zal worden uitgenodigd als waarnemer aanwezig te zijn bij de vergaderingen van het SMO-bestuur door de SMO-voorzitter. Deze zal dit telefonisch doen en de uitnodiging zal schriftelijk bevestigd worden.

b) Accountantsbezoek aan Israël

PWC is gevraagd de financiële structuur bij de Helpdesk Israël te bezien, hetgeen in principe zal gebeuren op 19 en 20 maart.

De heer Roet deelt namens het Platform mee dat het CJO niets over dit accountantsonderzoek weet en het onacceptabel vindt. SPI heeft al advies gevraagd aan twee accountants van PWC, die hebben aangegeven dit onderzoek geen goed idee te vinden. De heren van PWC zullen volgens de heer Roet geen toegang krijgen tot de boeken van het Platform. Er is hierover door leden van het Platform gesproken met het CJO en die waren absoluut tegen dit onderzoek. De heer Staal merkt op dat hij als penningmeester van de SMO verantwoordelijk is voor het SMO-geld, waar dan ook ter wereld.

Voor de heer Roet is een fraudeaccountant niet aanvaardbaar, maar hij is van mening dat een regulier accountantsonderzoek wel acceptabel is. De consequenties van het sturen van accountants tegen de zin van het SPI in zijn volledig voor het SMO-bestuur. Hij is van mening dat men tracht een wig te drijven tussen Nederland en Israël. Zelfs de heer Polak begrijpt niet waarom niet een onderzoek kan worden gedaan door Mazars. Hij legt uit dat in Israël andere wetten gelden en dat de boeken anders worden gehouden dan in Nederland. Zo krijgen bestuursleden niet betaald. Zodra alles goed is uitgezocht en opgeschreven, kan er wat hem betreft zelfs een forensische accountant komen onderzoek. Het SPI heeft besloten in een bestuursvergadering dat er geen onderzoek vanuit Nederland zal plaatsvinden.

Opgemerkt wordt dat het hier niet gaat over de boeken van de SPI maar om onderbouwing van de begroting en om controle bij de Helpdesk Israël, een zaak die principieel buiten het SPI valt.

De heer Ruppert benadrukt dat er al drie maanden de indruk wordt gewekt als zou er iets te verbergen zijn.

Volgens de heer Roet gaat het allemaal om macht. Op een verzoek van de voorzitter om het advies van de heren van PWC te mogen lezen, antwoordt de heer Roet ontkennend. Hij maakt zich ook geen enkele zorg over eventuele stopzetting van de financiering in Israël. Hij is van mening dat indien de accountants volgende week alsnog komen dit een verspilling van publiek geld is. Hij vraagt zich af waarom Mazars de accountantscontrole niet kan doen. De communicatie tussen SPI en Nederland is niet goed.

De voorzitter is eveneens van mening dat de heren Hompes en Polak beter moeten communiceren.

De heer Ensel vraagt de heer Roet expliciet of hij er bezwaar tegen zou hebben, als accountants van Mazars in plaats van PWC de boeken zouden komen controleren. De heer Roet verklaart, dat ook zij er niet in zullen komen voor 15 april. Niet alle bezwaren vallen dan ineens weg. De SPI-bestuursleden vinden de wijze waarop door het SMO-bestuur tegen hen wordt aangekeken onacceptabel. Zij hebben momenteel andere prioriteiten gesteld. Het Ministerie heeft Israël nog geen cent betaald, zelfs geen vacatiegelden. Men is van mening dat te veel druk wordt uitgeoefend. Volgens de heer Roet zijn de heren Van Praag, Koekoek en Wurms het geheel met hem eens in deze zaak.

De heer Roet blijft van mening dat er geen samenwerking is met het Platform ofschoon dat wel in de opdracht staat. Hij antwoordt op een vraag van de voorzitter dat hij niets afweet van een eventuele communicatie door Platformleden naar de pers over SMO-zaken. Tot 15 april zullen in Israël de zaken op orde worden gebracht en worden onderbouwd.

De heer Ruppert wijst de heer Roet erop dat er toch een financiële verantwoording zal moeten komen en dat dit reeds langere tijd bekend was.

De heer Roet merkt op dat op 20 februari een rapport verschijnt van Mazars, dan op 26

februari een Memo van PWC en op 28 februari een gesprek wordt gevoerd met twee medewerkers van MinFin. Hier krijgt de directeur betaald, maar in Israël krijgt niemand een cent en werkt zelfs de projectleider voor niets. De topdirectie van KPMG heeft naar Israël gebeld met het advies dit onderzoek niet te laten plaatsvinden.

Bestuursleden wijzen de heer Roet er nogmaals op dat de fout in Israël ligt en niet in Nederland, omdat al bekend was dat de uiterste datum voor financiële verantwoording op 1 februari lag. Het SMO-bestuur is eindverantwoordelijk voor deze verantwoording en dus gaat het ook om de goede naam van de individuele bestuursleden.

De heer Roet benadrukt nogmaals dat alles wordt gedaan om de zaak zo spoedig mogelijk op orde te hebben. Het nu voorgestelde onderzoek blijft onacceptabel, hij heeft dit nooit gewild en overweegt de zaak verder op het niveau van de Israëlische ambassade te plaatsen.

De heer Ruppert merkt nogmaals op dat de Minister ervan uitgaat dat alles in orde zal komen, maar dat hij niet zal talmen de begrotingen af te keuren als de zaken niet binnen de kortste tijd op orde zullen komen.

De heer Roet licht toe dat SPI naar PWC heeft gebeld, dat toen direct twee accountants zijn gekomen voor het uitwerken en uitzoeken van alle papieren voor 15 april. Hij is bereid de accountants te vragen contact op te nemen met de voorzitter en de heren Ensel en Ruppert teneinde hen uitleg over de stand van zaken met betrekking tot de financiën in Israël te geven.

Besloten wordt alsnog PWC te vragen het onderzoek te doen, maar dit een week uit te stellen en samen te laten vallen met het bezoek van de heer Ruppert aan Israël op 25 en 26 maart a.s. Voorwaarde is wel dat de heren Polak en Leezer in Israël zullen zijn. De voorzitter zal dit de heren Wurms, Polak en Koekoek telefonisch melden.

7. **Verslag SMO-vergadering d.d. 1 maart 2001**

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd.

Naar aanleiding van:

- a) de voorzitter deelt mee dat een gesprek heeft plaatsgevonden met de heer Sprenger (voorlichter MinFin) om advies in te winnen over publiciteit. Afgesproken is begin april een aantal journalisten uit te nodigen voor een informele lunchbijeenkomst. Hierbij zouden de voorzitter, vice-voorzitter, secretaris, penningmeester en directeur Bureau aanwezig zijn. Besloten wordt dit ieder kwartaal trachten te doen en dan alleen in aanwezigheid van het Dagelijks Bestuur.
- b) Kamer III is vanavond niet aan de orde geweest, maar binnenkort moet hierover iets op papier worden gezet. Er is getracht tot een overeenkomst te komen. Afgesproken wordt dat de heer Ruppert dit onderwerp tijdens zijn bezoek aan Israël aan de orde zal stellen.

De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

8. **Ingekomen en uitgegane stukken**

Er zijn inmiddels al enkele links gelegd met onze website.

9. **Procedure m.b.t. Bezwarencommissie**

Mevrouw Agsterribbe heeft geen juridische achtergrond, hetgeen bezwaarlijk zou kunnen zijn. Zij wordt alsnog benoemd in de Bezwarencommissie. Zodra de adressen van alle leden zijn aangeleverd ontvangen zij een bevestiging.

10. **Vertaling Aanvullend formulier**

Besloten wordt het besluit van de vorige vergadering terug te draaien en alsnog het formulier te laten vertalen in het Ivriet, vanwege de vele bezwaren die uit Israël zijn ontvangen.

11. **Vacatiegelden**

De heren Ruppert en Polak hebben vanwege hun afwezigheid geen mogelijkheid voor contact gehad.

Besloten wordt dit punt volgende vergadering hoog op de agenda te plaatsen.

12. **Rondvraag**

Gevraagd wordt naar de toezegging aan Esther Koedam met betrekking tot continuering van haar Pensioenregeling. Leons heeft afgeraden het nu voorliggende voorstel te accepteren.

De heer Gelber zal dit punt voorbereiden en met een voorstel komen dat de volgende vergadering zal worden geagendeerd.

De brieven naar de benoemde leden van de Bezwarencommissie gaan zo spoedig mogelijk uit, als ook naar de heer Yannai. Ofschoon hij naar de beweegredenen voor dit besluit heeft gevraagd, besluit het bestuur dat deze niet zullen worden gegeven.

De datum van de volgende vergadering is 5 april 2001 om 18.30 uur. Tegelijkertijd zal dan informeel afscheid worden genomen van de heer Ruppert.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging.